

Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020“ keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Madis Metsur,
Indrek Tamm,
AS Maves,
17 juuli 2009

KSH programm

1. Sissejuhatus
2. KSH objekt ja ulatus
3. KSH vajadus
4. KSH eesmärk
5. KSH läbiviimine
6. Arengukava elluviimise võimalik keskkonnamõju
7. KSH metoodika
8. Alternatiivide võrdlus
9. KSH aruandlus ja tulemuste arvestamine
10. KSH ajakava
11. Avalikustamine ja osapoolte kaasamine

1. Sissejuhatus

Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020“ (edaspidi Ehitus-maavarade arengukava) aluseks on Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030

Ehitusmaavarade arengukava koostatakse Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2005. a määruse nr 302 “Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord” kohaselt

2. KSH objekt ja ulatus

Keskkonnamõju strateegilise hindamise objektiks on Keskkonnaministeeriumi Keskkonnakorralduse ja -tehnoloogia osakonnas koostatav "Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020".

Arengukava käsitleb kogu Eesti ehitusmaavarade kasutamist, sealhulgas territoriaalmerd.

2. Arengukava prioriteetsed suunad

Tagada infrastruktuuri ehitusobjektide ning kõigi tarbijate nõuetekohane varustamine ehitusmaavaradega ja leevendada vastuolu kasvava ehitusmaavarade kaevandamise vajaduse ning omavalitsuste ja elanikkonna kaevandamisvastase hoiaku tugevnemise vahel

Ehitusmaavarade kasutamise efektiivsuse suurendamine ning võimalike alternatiivsete ehitusmaterjalide kasutuselevõtt

Ehitusmaavarade kaevandamise keskkonnamõju vähendamine

3. KSH vajadus

Teatud tingimustel on maavara kaevandamine keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel olulise keskkonnamõjuga tegevus, uute lubjakivimaardlate kasutuselevõtt on enamasti olulise keskkonnamõjuga tegevus.

4. KSH eesmärk

KSH eesmärgiks on arengukava eelnõu keskkonnamõju strateegiline hindamine, sealhulgas:

- Aidata kaasa arengukava kooskõla saavutamisele teiste keskkonnavaldkondade eesmärkidega
- Arengukava prioriteetsete suundade keskkonnamõju hindamine
- Soovituste esitamine keskkonnamõju vähendamiseks

Arengukava koostamise ja KSH eesmärgiks on arendada osapoolte koostööd ehitusmaavarade kaevandamise planeerimisel ja kasutamisel

- Varustuskindlus
- Maa ja maavara säästlik ja tõhus kasutamine
- Kohalike huvide arvestamine (asjakohased KOV tulud, infrastruktuur..)
- Keskkonnahoid (müra, tolmu, põhjavesi)
- Loodushoid (maastikukujundus, rohealad, elupaigad)
- Õiguslikud, majanduslikud ja korralduslikud muudatused

5. KSH läbiviimine

Keskkonnamõju strateegilise hindamise on algatanud keskkonnaminister oma käskkirjaga 16 juuni 2009 nr 960

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viiakse läbi vastavalt Keskkonnaministeeriumi ja AS Maves vahelisele lepingule ja sellega määratud KSH lähteülesandele (LÜ) ning KSH programmile

KSH toimub samaaegselt Ehitusmaavarade arengukava eelnõu koostamisega

5. KSH läbiviimine

- **Arengukava koostaja (Arendaja): Keskkonnaministeerium**, KSH kontaktisik Janne Tamm, keskkonnakorralduse osakonna maapõue büroo peaspetsialist, tel 626 2980, e-posti aadress janne.tamm@envir.ee.
- **Järelevalve teostaja: Keskkonnaamet** Irma Pakkonen, tel 6272109, e-post irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee
- **Huvitatud isikud ja organisatsioonid** (mittetäielik nimekiri, mis täieneb protsessi käigus): Keskkonnaministeerium sh Keskkonnaamet, Maa-amet, Keskkonnainspeksioon, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium, Rahandusministeerium, Sotsiaalministeerium, Eesti Maaomavalitsuste Liit (kohalikud omavalitsused kelle territooriumil paiknevad looduslike ehitusmaterjalide maavarad), Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit, Eesti Keskkonnanähtude Koda (EKO), Eesti Maavarade ühing, TTÜ Mäeinstituut, Eesti Maaülikool, Eesti Teaduste Akadeemia, TTÜ Geoloogia Instituut, TLÜ Ökoloogia Instituut, TÜ Ökoloogia ja Maateaduste Instituut, Eesti Maaomavalitsuste Liit, Eesti Linnade Liit, Eesti Töandjate Keskliit.
- **Hindaja (Ekspert): AS Maves**, KSH programmi koostaja ja KSH juhtekspert Madis Metsur tel: 6565428, e-posti aadress madis@maves.ee, projektijuht Indrek Tamm, tel 6565428, e-posti aadress indrek@maves.ee, ekspertgrupi liige Katrin Ritso tel 6565428, e-posti aadress katrin@maves.ee.

6. Arengukava elluviimise keskkonnamõju

Võimalik oluline keskkonnamõju on seotud maavarade kaevandamise ja transpordiga

Peamised mõjutatavad keskkonnaelemendid on järgmised:

- Maakasutus ja maastikud
- Õhu kvaliteet (tolm)
- Müra, maavõnked, vibratsioon
- Põhjavesi ja pinnaveekogud, veevaru
- Looduslik mitmekesisus, elupaigad
- Inimeste heaolu

Eeltoodud mõju esineb kaevandatavatel aladel praegu ja tulevikus. Küsimus on selles, kus ja millises ulatuses ning kui palju me oleme leevendamiseks ning kompenseerimiseks nõus panustama.

7. KSH metoodika

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel lähtutakse kõigist asjaomastest Eesti õigusaktidest ning heast tavast. Määravaks õigusaktiks on KeHJS

Osaletakse arengukava koostamisel, et siduda võimalikud keskkonnakaalutlused Ehitusmaterjalide arengukava kõikidesse punktidesse

Keskkonnamõjude määratlemiseks analüüsitakse senist praktikat, selgitamaks negatiivse keskkonnamõju ilmnemise võimalusi ja juhtusid ning nende vältimise võimalusi

Tehakse ettepanekud arengukava positiivse keskkonnamõju suurendamiseks ja negatiivse keskkonnamõju vältimiseks, pakutakse välja leevendus- ja kompenseerimismeetmed

8. Alternatiivide võrdlus

0 – alternatiiviks on senise tegevuse (ehitusmaavarade kaevandamine) jätkamine senise korra alusel

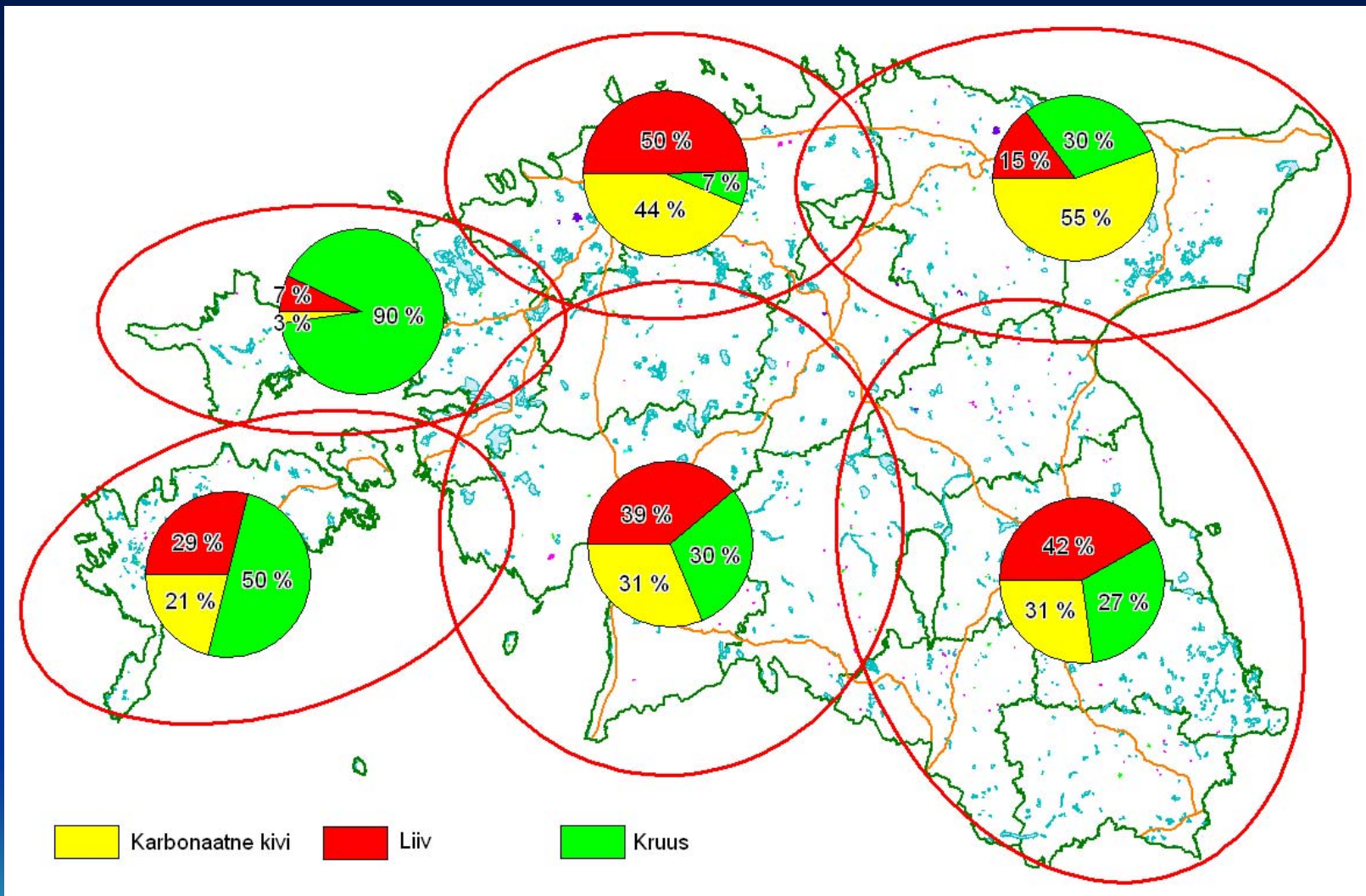
Arengukava erinevad alternatiivid vaadatakse läbi koostöös kava koostajatega lähtudes OÜ Inseneribüroo STEIGER tööst:

“Uurimistöö looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020 koostamiseks”

Alternatiivide valikul on majanduslikud (eelkõige transpordi maksumus), maakasutuse ning keskkonnakaitse piirangud.

8. Alternatiivide analüüs

Joonis 2.18 Ballast- ja täitematerjalide kaevandamise ning tarbimise regioonid

Uurimistöö "Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020" koostamiseks

8. Alternatiivide analüüs

Regioon	Ehituslubja- ja dolokivi	Tsemendi lubjakivi	Viimistlus dolokivi	Ehitusliiv	Täite-liiv	Ehitus-/Täitekruus	Keraamiline savi	Keramsiidi savi	Tsemendi savi	KOKKU
Lääne-Eesti	53	-	-	97	-	22	-	-	-	57
Saaremaa	40	-	762	39	22	18	-	-	-	176
Kesk- ja Edela Eesti	20	-	-	77	25	22	3	8	-	26
Põhja-Eesti	17	-	-	21	50	8	-	-	-	24
Kagu-Eesti	13	-	-	49	59	15	-	-	-	34
Virumaa	42	16	-	57	46	15	-	-	93	45
KESKMINE	31	16	762	57	40	17	3	8	93	114

Tabel 2.15 Ehitusmaavarade ressursikasutuse intensiivsus regioonide lõikes

Uurimistö "Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020" koostamiseks, 22.05.09

9. KSH aruandlus ja tulemuste arvestamine

KSH tulemused dokumenteeritakse aruandes vastavalt KeHJS § 40

- 1.Lühikokkuvõte (peamised tulemused).
- 2.Sissejuhatus. Ehitusmaterjalide arengukava sisu ja peamiste eesmärkide iseloomustus.
- 3.Arengukava seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega, EL ja Eesti keskkonnapoliitika ja regionaalarengu strateegiliste eesmärkidega.
- 4.Mõjutatava keskkonna kirjeldus.
- 5.Ehitusmaterjalide arengukava ja selle alternatiivide kirjeldus ning tõenäoline areng juhul, kui arengukava ellu ei viida.
- 6.Ehitusmaterjalide arengukava elluviimisest johtuvad keskkonnaprobleemid, keskkonnamõjude ülevaade
- 7.Hinnangud kavandatud alternatiividele ja meetmetele, soovitused leevendavate meetmete rakendamiseks.
- 8.Ehitusmaterjalide arengukava elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju seireks kavandatud meetmete ja mõõdetavate indikaatorite kirjeldus;
- 9.Hindamistulemuste lühikokkuvõte.
- 10.KSH käigus esile kerkinud probleemid ja soovitused nende lahendamiseks.
- 11.Kokkuvõte avalikustamise tulemustest.
- 12.Kasutatud dokumentide ja kirjanduse loetelu.

Lisad:

- 1.KSH programm
- 2.KSH avalikustamisega seotud materjalid

10. KSH ajakava

Tegevuse etapp	Täitja	Tähtaeg
KSH algatamine	KKM	27 nädal
KSH algatamisest teatamine	KKM	27 nädal
KSH programmi koostamine	Ekspert/KKM	26.06.2009
KSH programmi tutvustamine juhtgrupile	Ekspert/KKM	03.07.2009 kell 10
Teade KSH programmi avalikus-tamise ja avaliku arutelu kohta	KKM	03.07.2009
KSH programmi avalik arutelu	Ekspert/KKM	17.07.2009 kell 14
Avalikul arutelul laekunud ettepanekute kaalumine, KSH programmi täiendamine ja esitamine heakskiitmiseks	Ekspert/KKM	03.08.2009
KSH programmi heakskiitmine järelevalve teostaja poolt	Järelevalvaja KA	17.08.2009
KSH aruande eelnõu koostamine	Ekspert	07.09.2009
KSH aruande eelnõu tutvustamine juhtgrupile	Ekspert/KKM	10.09.2009
KSH aruande ja Ehitusmaterjalide arengukava eelnõu avalikustamise teade, koos KSH avalikustamise koosoleku teatega (sh KSH aruande ja Ehitusmaterjalide arengukava eelnõu avalik väljapanek)	KKM	14.09.2009
KSH aruande ja Ehitusmaterjalide arengukava eelnõu avaliku arutelu koosolek	Ekspert/KKM	12.10.2009
Avalikul arutelul tehtud ettepanekute põhjal KSH aruande täiendamine	Ekspert	29.10.2009
KSH aruande esitamine seisukohavõtuks juhtgrupile	Ekspert	30.10.2009
KSH aruande heakskiitmine.	Järelevalvaja KA	30.11.2009

11. Avalikustamine ja osapoolte kaasamine

Keskkonnaministeerium avalikustab arengukava eelnõu ning KSH materjalid Keskkonnaministeeriumi kodulehel: <http://www.envir.ee/ehitusmaavarad>

Toimub kaks KSH avalikku koosolekut: programmi arutelu ja KSH aruande arutelu

Küsimuste ja ettepanekute esitamine KSH programmi osas lõpeb tänase 17.07.2009 koosolekuga

Arengukava osas esitada küsimused ja ettepanekud KKM: kontaktisik Janne Tamm, keskkonnakorralduse osakonna maapõue büroo peaspetsialist, tel 626 2980, e-posti aadress janne.tamm@envir.ee

KSH aruande osas saata küsimused ja ettepanekud Keskkonnaametile Irma Pakkonen, tel 6272109, e-post irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee. Koopia võib saata ka kohe ekspordile: kontaktisik Indrek Tamm, tel 6565428, e-posti aadress indrek@maves.ee

